

Joachim Lütke­mann Justus Flöge

De Baptismo Disputatio Publica

Rostochii: Kilius, 1648

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn738367400>

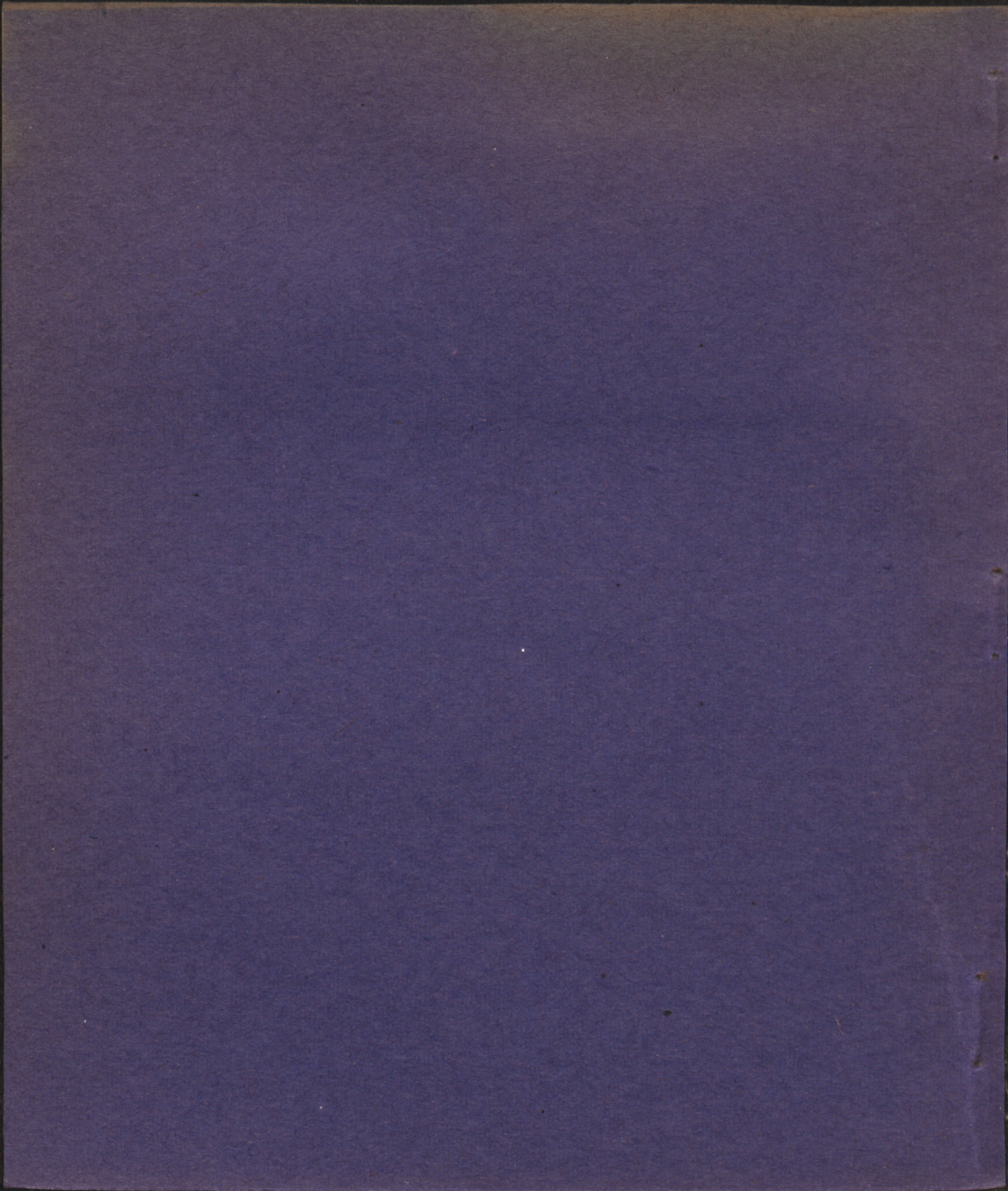
Druck Freier Zugang

R. u. Med. 1648

Lütkenmann, Joachim

Verf.: Flögauus, Justus

DE
BAPTISMO

DISPUTATIO PUBLICA

Quam

Christo Adjuvante,

ET

Amplissima Facultate Theologica approbante,

in incluta Academia Rostochiensi

SUB

PRESIDIO

Admodum Reverendi, Clarissimi atq; Excellentissimi

VIRI

DN. JOACHIMI LÜTKEMANNI

S. S. Theol. Doctoris, Physices & Meta-

physices P. Professoris celeberrimi, & ad D. Jacobi

Ecclesiastæ fidelissimi, Promotoris ac Præ-

ceptoris sui æviternum,

suspiciendi

Publico Doctorum examini subjecit

JUSTUS FLÖGÆUS,

Hameloniâ-Brunsvigius.

Habebitur in Auditorio Majori, horis ante-

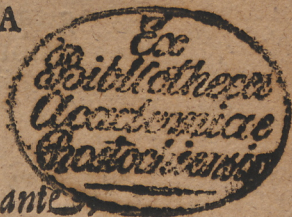
meridianis 27. Septembr.

§(o)§

ROSTOCHII,

Typis NICOLAI KILII, Academia Typographi;

Anno Epochæ nostræ ∞ loc XLIIIX,

V I R O

Perquam Reverendo, Clarissimo atq; Excellentissimo
DN. FRIDERICO Wineker/S. S. Theol.
 Licentiato celeberrimo, in aulâ Brunsvigio-Caleber-
 gicâ Ecclesiastæ vigilantissimo, sacriq; Senatûs Ad-
 fessori gravissimo.

UT ET
 V I R I S

<i>Amplissimis Consultissimis, Pru- densissimiq;</i> DN. GERHARDO Reichen/ Consuli regenti. DN. MELCHIORI Westeno/ hofs/ J. U. Doctori Syn- dico. DN. TOBIÆ à Dempster / Consuli. CÆTERISq; DNN. SE- NATORIBUS inclu- tæ Reipubl. Hamelen- sis gravissimis.	<i>Mulcùm Reverendis atq; Clarissimâ</i> DN. M. HEINRICO SAN- NEMANNO, Superin- tendenti. DN. M. CONRADO JOA- CHIMO, Dreppero. DN. M. HEINRICO LAU- RENTIO Berckelman. DN. M. JOHANNI WIL- HELMO LAMANN, Pastoribus Patriæ fide- lissimis.

*DNN. Meccenatibus, Evergetis & Fautori-
 bus omni honoris & observantia cultus ju-
 giter venerandis primitias hæcæ Acade-
 micas in debita reverentia & grati ani-
 mi tesseram submissè consecratas offert*

Justus Flögæus.

I. N. J. C. A.

§. I.

Nitiationis sacramentum est Baptismus.

Vocabulum origine græcum est *ἄπο τῆ βαπτίζεν*, quod intingere, immergere & quaslibet lotiones significat. Matc. 7, 4. Luc. II. 38. Ob typum, transitus per mare rubrum Baptisma appellatur. 1. Cor. 10, 2. ubi *πάντες εἰς τὸν μωσῆν ἐβαπτίσαντο*, docente Hein-
fio in h. l. non significat, in Mosen baptizari; sed omnes usq; ad Mosen baptizati sunt; eodem modo, quo dicimus: *πάντες εἰς ἕνα*, omnes usq; ad unum. Veteres distinguunt inter *Baptismum Sanguinis, flaminis & fluminis*. *Baptismus fluminis* solenne nostrum Initiationis sacramentum notat; *Baptismus flaminis* dicitur effusio Spiritus sancti, propter copiosam donorum effusionem. Matth. 3, 11. Is qui major est Johanne baptizat Spiritu sancto & igne. i.e. Spiritu ignito. Confer. Esai. 44, 3. Joel. 3, 1. Act. 2, 17. Tit. 3, 6. *Baptismus sanguinis* martyrium eorum dicitur, qui ad sanguinis usq; profusionem restitere fidei hostibus. Quod refer *Baptismum Crucis*. Matth. 20, 23. Luc. 12, 50. Afflictiones enim aquarum gurgitibus comparantur. Pl. 18, 17, Pl. 69, 1. 2. Catechumeni ante acceptum Baptisma discedentes, Baptismo flaminis baptizati dicebantur; martyrio sublati, insuper sanguinis Baptismo baptizati laudabantur. Sacramentum Baptismatis in scriptura sancta etiam dicitur *λεγεῖν τῆ ὕδατος* Eph. 5, 26. & simpliciter aqua. Joh. 3, 5. 1. Joh. 5, 6. 8. Circumcisio sine manibus facta, Col. 2, 11. & baptisma notat, & quæ in eo fit, exutionem carnalis hominis.

§. 2. Author baptismi Deus est. Johannes baptizabat missus à Deo. Joh. 1, 33. Luc. 3, 2. c. 7, 29. 30. Matth. 21, 25. Hanc primam institutionem post resurrectionem renovavit & solemniter promulgavit Christus, missis Discipulis in universum mundum, jubens omnes baptizari. Matth. 28, 19. Mandato autem annexa est promissio. Marc. 16, 16.

§. 3. Minister Dei est homo administrans baptismum. Ordinarie

nariè id faciunt ii, qui ad Evangelii prædicationem sunt vocati. Matth. 28. 19. 1. Cor. 4. 1. Decet enim omnia decenter & secundum ordinem fieri in Ecclesia. 1. Cor. 14. 40. Extraordinariè, in summo necessitatis casu, baptismum administrare possunt homines privati, tum viri, tum mulieres. Satius enim est, infantem à privato baptizari, quam sine baptismo mori, ne quantum in nobis est, à salutis mediis illum arceamus. *Dices*: Deus sine baptismo potest regenerare. & Ordinatio Dei, Joh. 3. 5. non quidem Deo salvandi potentiam adimit, nobis tamen necessitatem obsequendi imponit. Addimus exemplum Zipporæ circumcidentis filium Exod. 4. 25. quod approbatum est per iræ divinæ cessationem vers. 26. Idem aliæ foeminae persecutionis tempore observasse videntur. 1. Macc. 1. 63. 2. Macc. 6. 10. Cum tamen circumcisionis ministerium ordinarium procul dubio cesserit sacerdotio Levitico. Necessitate urgente, major ratio habenda est salutis quam ordinis. Qui fidelium infantes in foedere nasci contendunt, etiam hanc extraordinariâ baptismi administrationem putidam ministerii prophanationem appellant, atq; 1. *objiciunt*, quod mulieres non permittantur docere in Ecclesia 1. Cor. 14. 34. 1. Tim. 2. 12. 2. quod iisdem S. cœnæ administratio nunquam concedatur, 3. quod usus *γυναικῶν βαπτισμῶν* à Marcione Hæretico sit introducta. & *ad 1.* Dicta ostendunt quid ordinariè fieri debeat in publicis congressibus, quibus docti viri interfunt. *ad 2.* in S. cœnæ usu non datur iste necessitatis casus, qui in Baptismo. *ad 3.* Marcion eumq; secuti Pepuziani ordinariam baptismi administrationem mulieribus permiserunt.

S. 4. Christum ipsum baptizasse Joh. 3. 22. asseritur; id tamen seq. c. 4. v. 2. explicatur, quod ipse quidem non, sed Discipuli ejus baptizaverint. Abstinet autem à baptizandi ministerio 1. ne à Christo immediate baptizati se reliquis præferrent. Confer. 1. Cor. 1. 14. 2. ut ostenderet ministros tantum adhibere externum ministerium, se spiritu baptizare.

S. 5. Q. An baptismus à non baptizato collatus sit rarus? & Baptismo nondum instituto, Baptista non baptizatus in baptizando potuit initium facere. Instituto autem jamq; vigente in Ecclesia baptismo, non baptizatus vel novit se destitui baptismo, vel non novit. Si non novit, personæ qualitas nihil demit integritati Sacramenti. Si novit, & spernit; sit velut Ethnicus. Sed extra Ecclesiam Sacramentum non est. *Dices*: verbum à non regenerato prædicatum, per Spiritum sanctum efficax est in aliis. & Atq; is externa saltem professione adhuc Christianus est.

s. 6. Q. An

S. 6. Q. An baptismus ab Athanasio adhuc puero administratus recte fuerit ratihabitus; & an adhuc si idem contingeret, baptismus esset ratum? R. Nullus Baptismus ludus est. Nec *ἄνευ Θεοῦ* Christiana in actione ludicra acquiescere potest.

S. 7. Q. An quis se ipsum baptizare queat, & id cum sit, an baptismus ratum sit habendus? Neg. quia conscientia semper manebit dubia, cum & institutio & forma in institutione præscripta: Ego baptizo te; duas personas proprie exigunt. *Dices* 1. Minister non pertinet ad Sacramenti essentialia 2. Abraham circumcidit se ipsum. Gen. 17, 24. Et 3. ministris Ecclesiæ licet sibi ipsis distribuere coenam sacram. R. ad 1. Causa agens quidem extrinseca est, non tamen quodvis agens ad effectum producendum aptum natum est. ad 2. Abrahamum se ipsum circumcidisse non dicitur; & posito quod diceretur, posset intelligi ut illud Joh. 3, 22. quod explicatur c. 4, 2. ad 3. Sicut non valet consequentia. privato licet administrare baptismum E. & coenam; ita nec: Ministro Ecclesiæ licet sibi ipsi porrigere Eucharistiam E. non baptizato licet se ipsum baptizare.

S. 8. Q. An ab Hæretico collatus baptismus sit legitimus? R. Contrarium id fuit in primitiva Ecclesia, sed sine schismate. Euseb. l. 7, Hist. Eccl. c. 2. & seqq. donec tandem Donatistæ sua pertinacia hæresin pepererint. *Nos dicimus* 1. Baptismus hæreticorum in quo essentialia mutantur nequit esse ratum; ut cum Manichæi aquam ad baptismum adhibere nolebant, quod illam à Diabolo conditam opinabantur; & cum Ariani baptizabant in solo patre vero Deo, in Jesu Christo Salvatore & creatura, & in spiritu sancto utriusq; seruo. *Dicimus* 2. Substantialibus baptismi servatis, baptismus ab hæretico collatus est ratum. In cætu hæreticorum, quemadmodum per prædicationem corruptorum laborum, ex adultis; ita quoq; per baptismum sordidorum hominum, ex infantibus sibi colligit Ecclesiam Deus; Sic rata fuit circumcisio instituta ministerio Leviticorum sacerdotum, quorum tamen idololatriam erroresq; & Prophetæ taxarunt & Christus. *Dices*. Non sunt viva membra Ecclesiæ & sufficit quod sint Ecclesiæ membra, saltem professione externa.

S. 9. Forma baptismi in institutione exprimitur. Matth. 28, 19. adeoq; consistit in lavatione & verbo.

S. 10. Verba institutionis volunt, ut baptismus fiat in nomine Patris, Filij & spiritus sancti. His verbis qui baptizat, significat, se baptizare mandato Dei, loco Dei, virtute Dei, invocato nomine Dei & deniq; ad

gloriam Dei, quatenus baptizatus obligatur ad colendum istum Deum,
in cuius nomine baptizatur.

§. 11. Verba institutionis in baptismo præcisè retinenda sunt, ut
omnis baptismus fiat, in nomine Patris, Filii & Spiritus sancti. Apostoli
quidem baptizasse leguntur in nomine Domini Jesu. Act. 2, 38. c. 10, v.
ult. c. 19, 5. non tamen forma ab Apostolis usurpata ibi describitur. *Scd
quid, si in verborum recitatione litera aliqua vel syllaba immutetur, num
baptismus irritus est habendus?* Si sensus manet integer & incorruptus,
baptismus ratus est habendus. Cum autem in Iulius sacrificulus in nomi-
ne patris & filii & spiritus sancti baptizaret, merito Bonifacius ita ba-
ptizatos, usitatâ formulâ baptizari iussit, quem immeritò Zacharias
Pontifex ob iteratum hunc baptismum reprehendit.

§. 12. Actio sacramentalis hic in lavatione consistit, sive per immer-
sionem illa fiat, sive per aspersionem, baptizandi enim vox, ut jam ante
dictum, generalis est, & ad utrumq; se extendit. Hinc varia genera ab-
lutionum Leviticarum baptismi vocantur Hebr. 9, 10. & Metaphoricè
larga effusio Spiritus sancti baptismus dicitur. Confer. Act. 1, 5. & c. 2, 17.
Dices. in baptismo representatur sepultura Christi; Hinc per bap-
tismum dicimur consepulti cum Christo. Col. 2. 12. Rom. 6, 4. Atqui id
non fit nisi per immersionem. R. Analogia significativa, quam signa sa-
cramentalia habent cum fructu sacramenti collata, est officium eorun-
dem signorum secundarium; primarium est, ut sint media conferendi
gratiam. Sicuti respectu immersionis baptismus significat veteris Adami
mortem & sepulturam; ita respectu affusionis, sive in baptismo præfigura-
tur asperio sanguinis Christi, & Spiritus sancti effusio. Tit. 3, 5. 6.

§. 13. *Q. An rectè trina fiat asperio seu immersio?* R. Sufficere potest
una: trinam tamen in primitiva Ecclesia usitatam liberè nostræ retinent
Ecclesiæ.

§. 14. Objectum baptismi aqua est, sive dulcis sit sive marina,
sive fluvialis sive fontalis. Joh. 1, 26, 33. c. 3, 5. 22. Act. 8, 38. c. 10, 47. Eph.
5, 26. Peculiaris aquæ consecratio Pontificiis usitata quæ fit sale, oleo &
chrismate, præter verbum Dei est instituta, nihilq; ad sacramenti esse
facit. Apostoli obviam quamvis aquam baptismati adhibuerunt.

§. 15. *Q. An deficiente aqua, quivis alius liquor adhiberi possit, ut lixi-
vium, brodium carniuum, aqua rosacea, cerevisia, vinum simplex vel adustum?*
Neg. quia Sacramenta in essentialibus non sunt mutanda, 2. alio liquo-

re

re baptizatus perpetuis tentationibus exponitur. Apostoli è fluentis limpidam sumplerunt aquam.

§. 16. Subjectum recipiens baptismum est homo, Matth. 28, 19. isq; vivus, quia mortuus nec fidei nec regenerationis capax est. 1. Cor. 15, 29. non dicitur mortuos fuisse baptizatos sed alios quosdam *ὄτις ἐκ νεκρῶν*. Id quid sit, ex Historia petendum est, Testatur autem Epiphanius hæres. 28. si quis morte præventus sine baptismo discesserat, alium baptizatum fuisse *ὄτις ἐκ νεκρῶν*, pro mortuo s. vice mortui. Quod quidem Apostolus non approbat, tamen ad personam disputans, inde elicit, inconsideratè negari resurrectionem mortuorum.

§. 17. Ad subjecti explicationem pertinet quæstio: *An totum corpus sit abluendum, an sufficiat unum membrum tingi, & quodnam membrum id esse debeat?* R. 1. Uno membro tincto totus homo dicitur baptizatus, quia baptismus non est depositio sordium carnis, sed purificatio spiritualis; nec regenerationis vis est ab aqua sed à Spiritu sancto. 2. perinde quidem est, siue hoc siue illud membrum sacro fonte tingatur, in digniori tamen corporis parte fieri debet ablutio.

§. 18. Discrimen sexus in baptismo administrando non attenditur, ut fit in circumcisione; nec populi, si baptizandus adultus est. Matth. 28, 19. Act. 2, 8. 38 c. 8. 12. 1. Cor. 12, 13. ita tamen ut prius informetur adultus in fide Christiana, quam ad baptismum admittatur. Matth. 28, 19. Act. 8, 36. 37. In infantibus discrimen observandum est; infidelium aditus ad baptismi gratiam pater liberrimus. 1. Ob divinam promissionem Gen. 17, 7. 2. ob Christi invitationem, Marc. 10, 14. *Sinite parvulos ad me venire, nec prohibete eos. Sed nequeunt aliter venire, quam per baptismum Joh. 3, 5.* Infantes infidelium, i. e. omnium extra Ecclesiæ gremium constitutorum, non quidem repelluntur, si à Christiano, in cuius potestatem casu aliquo pervenerunt, offeruntur; nequaquam tamen admittuntur, si sunt & manent sub potestate patris infidelis, nec per vim ad baptismum rapiendi sunt. Quia sunt extra Ecclesiam 1. Cor. 5, 12. Deinde infantes, nisi ex mancipiis nati, jure sunt proprii suorum parentum, quibus vis non est inferenda; neq; enim Evangelium abolet policias. *Objicitur* I. 1. Tim. 2, 4. Deus vult ut omnes salvi fiant. E. nemini media deneganda. II. Infantes natura sunt pares omnes sc. filii iræ, Eph. 2, 3. *Resp. ad 1.* Quos Deus vult fieri salvos, iis media non
sua

sunt deneganda, verum certo servato ordine. Si enim quis à salute & mediis salutis se excludit vel parentum culpa excluditur, prohibemur sanctum dare canibus. Matth. 7, 6. *Dices*: infantes non debent portare iniquitatem patris. Ezech. 18, 20. R. Si planè sunt innocentes, & à parentum iniquitate ad Deum conversi. Alioquin culpâ parentum à salute possunt excludi. *ad 2.* Est discrimen inter natos in pœnariis Ecclesiæ, & extra. Hi immundi. 1. Cor. 7, 14. alieni à testamento promissionis Eph. 2, 12. *Dices*: Quidam Christiani Ethnicis sunt peiores. R. Tamen per baptismum in fœdus Dei sunt recepti, ita ut per veram pœnitentiam illis semper aditus pateat ad gratiam. Mirare hic gratiæ divinæ varietatem, quæ quibusdam salutis media posuit propinquiora, quam aliis.

§. 19. De spurii Christianorum qualitas fuit, an sine contradictione sint admittendi. 1. ob maledictionem impiorum qui maledicti sunt cum semine. Deut. 28, 18. 2. ob expressam rejectionem spuriorum. Deut. 23, 2. Sap. 3, 18. Sed *Resp. ad 1.* Si isthæc comminatio de æterna maledictione est accipienda, quid fiet de Hiskia Achabi, & Josia Ammonis filio? *Ad 2.* ingredi Ecclesiam Dei in loco Mosaiico, est publico officio in Ecclesia fungi, ut patet ex vers. 1. & 3. arcebantur autem spurii ab officiis publicis propter natalium dedecus, ne officia vilescerent. Exemplum Jephthæ est extraordinarium. Sententia sapientiæ non est accipienda de adulterinis liberis, sed generatione mala, in qua malus corvus malum ovum; ut patet ex collatione vers. 10, 11. & 12.

§. 20. Q. An baptizandi infantes nondum totaliter in lucem editi: e. g. si apparet vel pes vel manus, vel caput? Scholasticorum quidam affirmant, partem apparentem in difficultate partus extrema esse baptizandam, sed ita, ut infans totaliter natus denuo baptizetur hac formula: si tu non es baptizatus, ego te baptizo. Nos commendamus regulam antiquitatis: Non potest quisquam renasci antequam sit natus.

§. 21. Q. Quid statuendum hic sit de monstruoso partu? R. 1. Monstrum ex concubitu bestiali natum si quid fuerit, ut nominis humani ira & baptismi non est capax. 2. Monstrum utut insigni naturæ errore sit conspicuum, si humanam non variat speciem, non est baptismi privandum. 3. Si Monstrum duplicata habet membra, in quo tamen de animæ duplicitate signum manifestum non apparet, principale membrum legitimè & simpliciter baptizandum est; si autem manifestè in duplici corpore duæ adsunt animæ, duplex distinctusq; baptismus est adhibendus.

§. 22. Q.

§. 22. Q. An baptizandi amentes & furiosi? R. Thomas part. 3. q. 68. art. 12. Distinguit inter amentes natos & factos. Si quis extra Ecclesiam in amentia natus est, eum suæ conditioni nativæ relinquendum existimat. Furiosos factos tum baptizandos judicat, cum furoris sint aliqua intervalla, ut informari queant, modo voluntas suscipiendi baptismum in illis apparuerit.

§. 23. Q. An Judæus vel Ethnicus aliqui invitus sit baptizandus aut vi vel minis ad baptismum compellendus? R. Ad verbi auditum cogi possunt, sed non ad baptismum. Invitus, vel etiam si minis adactus consenserit, non est baptizandus: Alias duplicatur ejus peccatum.

§. 24. Q. An hypocrita accipiat verum baptismum? R. accipit quo ad essentiam Sacramenti, quamvis non quo ad salutarem fructum, sed ad judicium. Conversus tamen serio, vi accepti baptismi, gaudet Dei fœdere, quia promissionem Dei hominum incredulitas non reddit irritam: Rom. 3. 3.

§. 25. Q. Quare Christus baptizari voluerit? Respondet ipse Matt. 3. 15. Ita decet nos implere omnem justitiam: Omnia quæ ad justitiam, quæ coram Deo justificamur, consequendam pertinent, illa debuit implere Salvator. Suo baptismo nostrum sanctificavit. Quia enim descendendo in aquam omnia quæ in corpore carnis suæ promeruit, illuc quasi deposuit, per aquam Baptismi ceu per medium merita Christi distribuuntur & applicantur: Inde in baptismo Christum induimus Gal 3. 27.

§. 26. Finis & Effectus baptismi est regeneratio, ut bene baptismus dicatur regni cœlorum puerpera. Joh. 3. 5. vi hujus dicti credimus, infantes, qui per baptismum fiunt spirituales, ante baptismum esse mere carnales. Quid ergo fit si moriuntur sine baptismo? De Christianorum infantibus eandem spem concipimus quam de Israelitarum puerulis ante octavum diem mortuis, ob promissionem Dei. Gen. 17. 7.

§. 27. Complectitur autem regeneratio ambitu suo peccatorum remissionem, ex potestate Sathanæ liberationem, Mortis Christi imputationem, cū Christo unionem, in filios Dei adoptionem, in fœdus gratiæ receptionem, fidei & Spiritus Sancti donationem, mundationem & vitæ æternæ possessionem. Hæc omnia largitur baptismus. 1. peccatorum remissionem. Baptizamus enim in remissionem peccatorum. Luc. 3. 3. Act. 2. 38. Baptizatus abluit peccata sua. Act. 22. 16. Abluitur autem peccatum non ut non sit, sed ut non imputetur. ἀνομία manet, sed

B

reatus

reatus tollitur, liberamur enim à potestate tenebrarum. Col. 1, 13, 14.

2. mortem Christi nobis imputat. Rom. 6, 3, *in mortem Christi baptizamur*. i. e. per baptismum participes reddimur beneficiorum, quæ Christus sua morte ac passione promeruit. Inde tam verè nobis peccata remittuntur propter Christi mortem, ac si nos ipsi pro peccatis mortui essemus. 2. Cor. 5, 14. *Sepelimur per baptismum cum Christo in mortem*. i. e. reputamur ut mortui pro peccatis, & jam sepulti.

3. Cum Christo nos unit. quia Gal. 3, 27. baptizati, *induimus Christum*; & per baptismum facti membra Christi, sumus cum Christo unum corpus, omnium beneficiorum participes, 1. Cor. 12, 13.

4. Efficat filios Dei Quotquot enim Christum induerunt, etiam per Christum facti sunt filii Dei; quæ suavissima Pauli illatio est. Gal. 3, 26. 27. uniti enim filio, diligimur in dilecto ut filii dilectissimi Eph. 1, 6. Hæc adoptio quæ fit in baptismo, etiam ex regeneratione baptismi clarissimè probatur. Nam filii Dei censentur, qui ex Deo nati sunt Joh. 1, 12, 13.

5. In foedus gratiæ recipit. Succedit enim circumcissioni, quæ foedus est, & foederis signum Gen. 17, 7, 11, 13, 14. Baptizatus in nomine Dei obligat se ad cultum Dei & Deus Baptizatis gratiam & salutem promittit, quoties & quamdiu per fidem ad Deum accedunt. Confer. 1. Petr. 3, 21. Baptismus est *συνειδήσεως ἀποδείξις ἐπιπέρασιν εἰς Ἰησοῦν*. Quod simplicissimè ita interpretor: est interrogatio, inquisitio seu consultatio de bona conscientia cum Deo. Sic Thucydides: *ἐπιπέρασιν πρὸς Ἰησοῦν*. Deum consulo. In baptismi foedere postulat bonam conscientiam peccator, DEUS annuit. 1. Joh. 5, 8. Aqua in terra testatur de salute per Christum filium DEI.

6. Operatur fidem. Gal. 3, 26. 27. ibi 1. colligimus hunc aphorismum: credentes baptizati, sunt filii Dei per fidem. 2. notamus quod per Baptismum dicimur Christum induisse. At quid hoc aliud significat, quam beneficiorum Christi applicationem & spiritualem in Christo unionem? Et hoc ipsum fit non nisi per fidem.

7. Effundit Spiritum sanctum. Baptizati enim accipiunt Spiritum sanctum. Act. 2, 38. Confer. 1. Cor. 12, 13. Hujus opus est regeneratio in baptismo. hinc baptizati nati dicuntur ex Spiritu Joh. 3, 5, & 6.

8. Conferat salutem. Qui enim credit & baptizatus fuerit salvabitur, Marc. 16, 16. Baptismus nos salvat. 1. Petr. 3, 21.

9. Renovat & mundat vires animæ, ut amissa imago Dei in nobis restitui

restitui incipiat. Joh. 3. 6. Quod ex Spiritu natum, Spiritus est: i. e. sentit novos motus Spiritus impellentes ad vitæ novitatem. Confer. Eph. 5. 26. Col. 2. 11.

§. 28. Usus quotidianus baptismi in vita est, 1. ut sit signum receptionis nostræ in gratiam, adeoq; in tentationibus est consolatio. 1. Joh. 5. 8. *testatur*. 2. ut nos moneat de mortificatione veteris Adami Rom. 6. 4.

§. 29. Virtus baptismi præfigurata est typis V. T. per arcam Noæ Gen. 6. 14. 1. Petri. 3. 20. per circumcisionem Gen. 17. Col. 2. 11. 12. per mare rubrum & Jordanum Exod. 14. 29. Jos. 3. 14. 1. Cor. 10. 1. 2. per aquam expiationis Num. 19. 3. per lavacrum leprosi. 2. Reg. 5. 14.

§. 30. Q. *Quidnam operetur baptismus in illis qui ante baptismum Spiritus Sancti primitias acceperunt?* R. Baptismus est fœdus gratiam non tantum conferens, sed etiam obfignans. Qui jam ex verbo renatus est, si baptismum spernit, se ipsum ex fœdere excludit, spernens Dei consilium.

§. 31. Q. *An per baptismum tollatur pœna civilis, quam quis per precedentia dilecta sibi attraxit.* R. Mitigari quidem potest ordinaria pœna, ut peccator ad baptismum invitetur; per baptismi tamen virtutem à civili pœna non liberatur. 1. quia Evangelium non abolet politias. Absolutio à peccatis respicit animam in judicio Dei, nec defendit justè condemnatos. Magistratui pœna debetur & propter exemplum & propter justitiam, ut reip. quam delinquens læsit, consulatur 2. Multi hypocritæ, ut pœnam effugerent, ad baptismum confugerent.

§. 32. Adjuncta in Baptismo notanda sunt tempus, Locus & Cereemoniæ.

§. 33. Tempus institutionis constituitur initium ministerii Johannis. Administratio non adstringitur ad certum tempus. Optimè sibi & suis liberis consulunt, qui primo quovis tempore eos Christo per baptismum offerunt; ne habeant perpetui doloris causam si infans forsitan baptismo privatus è vita discedat.

§. 34. Baptismus semel susceptus præter Dei mandatum reiterari non magis debet, quam reiterata fuit circumcisio.

§. 35. Q. *Quid agendum cum expositivum?* Scholastici statuunt cum conditione baptizandos esse, de quorum baptismo dubitatur: *Si tu non es baptisatus, ego te baptizo.* Rectius absq; omni hæsitacione & conditione baptizantur, etiam cum addita est schedula, quæ testatur infantem esse

esse baptizatum. Neq; enim in re tam ardua schedulæ testimonio est credendum, sed dubitationi futuræ est præveniendum. Dices: Si c fieri potest ut re iteretur baptismus. R. Non potest dici iteratum, quod nescitur esse factum.

§ 36. *Sed quid agendum cum infantibus in casu necessitatis à mulieribus baptisatis, si superstites manent?* R. Si constat ritè administratum esse baptismum, sacerdos addit benedictionem: Si dubitatur qua formula usà sit muliercula, infans baptizetur sine hæsitatione.

§ 37. Locum ordinarium, in quo administratur baptismus, Ecclesia publicum ordinavit, boni ordinis causa, 1. Cor. 14, 40. Ubi consuetudo fert, optimè id fit, congregato Christianorum cœtu. Quia 1. in Baptismo seræ preces requiruntur; preces autem multorum conjunctæ sunt efficaciores. Matth. 18, 19. Jac. 5, 14. 2. utile est, suæ regenerationis ex publica illa actione pios commonefieri. Non tamen necessarius ad baptismi administrationem est locus publicus, potest etiam esse privatus. Apostoli baptizarunt abivis locorum, in via publica. Act. 8, 36, in ædibus privatis Act. 10, v. ult. in carcere Act. 16, 33.

§ 38. Ritus qui præter essentialem actionem ab Ecclesia in baptismo usurpantur, sunt Exhortationes, preces, gratiarum actiones, patrum seu susceptorum fidejussio, nominis impositio. Exorcismus & signum crucis, ut res libera, alicubi admittitur, alicubi omittitur. Nec desunt qui piè optant, sicubi sine scandalo fieri potest, ut exorcismus planè tollatur, propter duriora quædam, quæ in eo continentur, verba.

§ 39. Susceptorum officium est, testari, orare, & in Christiana educatione juvare. Ex hoc officio tanquam sine judicandum, qui susceptores adhiberi debeant, qui non, prout quis attingere potest finem vel ex toto vel ex parte. A diversæ religionis homine ad officium susceptoris vocatus, piam adhibeat prudentiam, ne vel cum adversariis colludere, vel infirmiore fidem offendere videatur.

§ 40. Ex fidejussionis ritu in baptismo, spiritualement cognitionem deducere, qua matrimonium inter compadres eorumq; liberos prohibetur, superstitiosum est.

§ 41. Definimus tantum baptismum, quod sit Sacramentum Novi Testamenti, in quo ex institutione Christi, homini ad regenerationem aqua aspergitur in nomine Patris, Filii & Spiritus sancti.

CON-

CONTROVERSI A PRIM A.

An baptismus Johannis idem Sacramentum fuerit cum baptismo Christi.

Affirmamus contra Pontificios asserentes 1. Baptismum Johannis non fuisse à Deo institutum. 2. non habuisse eandem cum baptismo Christi efficaciam. 3. necessarium fuisse, baptizatos baptismo Johannis denuò baptizari, baptismo nempe Christi. adeoq; 4. non fuisse verum baptisma, sed præparationem tantum ad baptismum Christi. Lutherus equidem initio prædicationis Evangelicæ in disputatione de baptismo legis, Johannis & Christi idem statuit essentielle discrimen inter baptismum Christi & Johannis, sed nomen suum professus est inter illos, qui scribendo proficiunt. Dicam propter hanc controversiam nemini scribimus, Pontificiis tamen sequentes conclusiones opponimus.

Conclusio I. Baptismus Johannis fuit institutus à Deo *Arg. 1.* ex clarâ literâ. Joh. 1, 33. Johannes missus est à Deo ad baptizandum Luc. 3, 2. 3. postquam factum erat verbum Dei ad Johannem, cepit prædicare baptismum poenitentiae, Matth. 21, 25. Baptismus Johannis fuit ex coelo Luc. 7, 30. fuit consilium Dei. *Excipit Bellarm.* Deus solum in genere inspiravit & inspiratione illa mandavit ut baptizaret; sed ritum in particulari, quo baptizandum esse, ipse Johannes instituit, nec à Deo præscriptum accepit. *R.* 1. Posito, quod interno saltem Spiritus sancti impulsu ad baptizandum fuerit missus, impulsus tamen internus in Viris prophetiis æquivaleret externo mandato. 2. Ex iis quæ Luc. 3, 2. 3. & Johan. 1, 33. narrantur, colligere licet, quod vox quædam divina ad aures Johannis delata fuerit, cum baptizandi mandatum accepit. 3. Quocumq; tandem modo missus est, quod generale tantum mandatum accepit, non informatum particulariter in essentialibus requisitis, nemo cogitabit, qui novit Deum nolle coli inventis humanis.

Arg. 2. ex fine baptismi. Johannes baptizavit in remissionem peccatorum, ut paulo post docebitur. At media ad remissionem peccatorum institueret solius Dei est.

Objeçtio Bellarmini: Vocatur baptismus Johannis, non Christi. Matth. 21, 25. Ista autem de nominatione non potest significare, Johannem ministrum tantum fuisse ejus Baptismi, sed etiam Autorem; alioqui baptismus Christi potuisset etiam vocari baptismus Petri, Pauli, Philippi &

aliorum: quod tamen scriptura diligenter cauit, ne viderentur illi autō-
res baptismi. R. Denominationis istius alia ratio reddi potest. Quia
enim Johannes ante Christum baptizavit, baptismus à Johanne collatus
Johannis dici obtinuit; postquam autem Christus ipse per discipulos suos
baptizare cœperat, baptismus non à Discipulis sed à Christo, Autore
denominari cœpit.

Conclusio II. Baptismus Johannis non fuit muta ceremonia, liqui-
dem sine verbo aqua non est baptismus; sed administratus est in nomi-
ne Christi. Act. 19, 5. *Dices:* Nusquam legitur Johannes baptizasse in no-
mine Patris, Filii & Spiritus Sancti. R. 1. Etiam Apostoli ante passionem
Christi baptizantes. Joh. 4, 2. non leguntur hac formula baptizasse. Er-
gone sine verbo, vel alia formula? *Qua* verborum forma usi sint, colli-
gendum ex doctrina quam Christus tunc prædicavit, in quam doctri-
nam etiam Apostoli baptizarunt. Joh. 3, 26. non obscure indicatur, eun-
dem à Johanne & Apostolis observatum fuisse ritum. 2. Johannes pro-
cul dubio Baptismum administravit in nomine ejus qui eum misit, is ve-
ro est unus verus Deus, Pater Filius & Spiritus sanctus.

Objeçtio: Ipsum Christum Johannes baptizavit eo ritu, quo cæte-
ros. At ridiculum fuisset. Christum baptizari in nomine Christi R. quia
id ridiculum erat in oculis hominum, ideo Johannes Christum admit-
tere recusavit; quem tamen rectius informatus admisit. Matth. 3, 14. 15.
Sicut Christus in sacrificio mortis, fuit ipsum reconciliationis sacrifi-
cium, ipse sacerdos reconcilians, atq; ipse Deus reconciliandus; ita in
Baptismo repræsentavit peccatorem, onustum peccatis mundi; nec de-
fuit esse Christus, in cujus nomine peccatores mundantur.

Conclusio III. Baptismus Johannis eandem cum Baptismo Christi
habuit efficaciam. Marc. 1, 4. Luc. 3, 3. prædicavit baptismum poeniten-
tiæ in remissionem peccatorum. *Exceptio 1.* Loquuntur Evangelistæ de
remissione peccatorum, per baptismum Christi demum expectanda.
2. Remissio peccatorum non tribuitur baptismo Johannis, sed tantum
poenitiæ, ut sensus sit juxta Bellarm. Johannes prædicavit baptismum
poenitiæ i. e. qui incitabat & invitabat ad poenitentiam, quam poe-
nitentiam qui agerent, ut oporteret, consequerentur remissionem pec-
catorum. R. ad 1. Expressè Evangelistæ loquuntur de fructu baptismi à
Johanne administrati. ad 2. Remissio peccatorum tribuitur utriq; & poe-
nitentiæ & baptismo, hoc sensu: prædicavit, quod omnis qui baptiza-

tur & poenitentiam agit, habeat remissionem peccatorum: Sicut & Christus: qui credit & baptizatur saluus erit.

Confer Luc. 3, 7. *Quñ ostendit vobis effugere futuram iram?* Hoc dicebatur iis, qui exibant ut baptizarentur. E. fuit medium salutare, per quod à futura ira i. e. poena infernali liberari homo potuerit. Luc. 7, 30. *Spreverunt consilium Dei contra seipfos.* Joh. 1, 25. *Cur baptizas, cum non sis Christus?* quia sc. baptismus non erat nuda ceremonia, sed poenitentibus remissionem peccatorum conferebat; inde institutionem eius non homini debere colligebant, sed Messia. Act. 18, 24. Apollos per baptismum Johannis adeptus est dona maxima.

Obiectio Marc. 1. 8. Johannes baptizavit tantum aqua, Christus autem Spiritu Sancto. R. Christus dupliciter baptizat Spiritu Sancto. 1. per verbum & Sacramenta, distribuendo communia Spiritus Sancti dona, atq; tum distinguitur ministerium hominis externum ab efficacia baptismi interiori, quæ Christo tribuitur. 2. per miraculosam effusionem Sp. dona extraordinaria quibusdam conferendo. Utrumq; intelligere potuit Johannes; Hinc non tantum in futuro dicitur *Βαπτισμὸς* i. e. sed etiam in praesenti *Βαπτισμὸς*. Joh. 1, 33. maximè tamen intellexit posterius, interprete ipso Christo. Act. 1, 4. c. 11, 16.

Conclusio IV. Post baptismum Johannis non erat necessarium baptizari à Discipulis Christi. Act. 19, 4. 5. Confitentibus Discipulis quibusdam, se baptizatos esse baptismo Johannis, respondet Paulus, id sufficere nec opus esse novo baptismo, siquidem & à Johanne baptizati, in nomine Domini Jesu Christi baptizati fuerint. Adversarii hunc ipsum locum in contrariam torquent sententiam, quod baptizati à Johanne, audito Paulo, denuo baptizati sint in nomine Domini Jesu; atq; id moneute Paulo necessarium fuisse. Verum contextus per particulas *καὶ* & *καὶ* clarissimè ostendit vers. 5. referendum esse ad sermonem Pauli non ad narrationem Historici.

Obiectio: Ex Historia Evangelica patet, quod omnis Judæa ad Baptismum Johannis convolaverit. At ipso primo Pentecostes die ab Apostolis baptizati sunt tria millia hominum, paulo post quinq; millia. R. Apostoli non leguntur scrupulosè inquisivisse, cum tot homines baptizabant simul, utrum quis in illa turba lateret prius baptizatus vel à Johanne, vel ab ipsis Christi discipulis. Fieri itaq; potuit, aliquos rursus baptizatos ab Apostolis fuisse, prius baptizatos vel à Johanne, vel à Christi Discipulis. At istam reiterationem necessariam fuisse negatur, Con-

Conclusio v. Baptismus Johannis non fuit preparatio ad Baptismum Christi, sed verum atq; unum idemq; cum baptismo Christi sacramentum. Patet ex prioribus, quia 1. Habet eundem Autorem, eandem materiam & formam, eundem quoq; effectum. 2. non opuserat reiteratione. Adde 3. Posito contrario, caput nostrum Christus, nec verum, nec idem cum membris baptisma recepisset. *Excipit Bellarm.* Concedendo non idem baptisma esse, Christi & membrorum, quia id indignum erat persona Christi, ut qui non indiguit peccatorum remissione. *R.* 1. Baptismus Johannis provocavit ad pœnitentiam. Atq; hoc magis indignum Christo. 2. Christus nostram personam induerat, ut agnus onustus totius mundi peccatis; atq; ita ad baptismum, in quo peccata remittuntur, accessit, ut omnis justitia impleretur. Esse autem 3. inconueniens, diversum constituere baptismum in capite & membris, ostenditur 1. inde, quod sic aliud non nostrum baptisma suo contactu sanctificasset Christus. 2. Eph. 4. 5. unum dicitur esse baptisma omnium in toto corpore mystico, tam capitis quam membrorum. *Exceptio ad 1.* per baptismum quod ipse acceperat, sanctificavit omnes in nostro baptismo aquas, non obstante, quod non idem sit utrobq; Sacramentum. *ad 2.* textus loquitur de Baptismo quem Christus instituit, non quem Johannes: *R.* *ad 1.* Aquæ per baptismum Christi sunt sanctificatæ, sed non in alia actione, quam illa, qua Christus eas sanctificavit. Alioquin in omni lotionem essent sacratæ. Manet itaq; regula firma: Quicumq; baptismus à Christo non est assumptus, ad justificationem peccatoris non est sanctificatus. *Ad 2.* Sine causa fingitur in dicto Apostolico distinctio, Loquitur de baptismo simpliciter, tum capitis tum membrorum. *Dices* Si aquæ consecratæ per Christi baptismum. E. antea nondum fuerunt aquæ in baptismo sanctificatæ. *R.* Ut fructus passionis se extendit ad præteritum & futurum, ita quoq; sanctificatio baptismi, facta contactu Domini.

CONTROVERSA SECUNDA.

De Pado baptismi.

Eam oppugnant Anabaptistæ, quibus opponimus locum classicum Joh. 3, 6. ubi habetur 1. hæc universalis: *Quicumq; non regeneratur ex aqua, non potest ingredi regnum celorum.* 2. ratio: *quia quod natum est ex carne caro est.* Argumentum: *Quicumq; in peccatis conceptus, ille*
regene-

regeneratione opus habet, infantes sunt in peccatis concepti, caro de carne Pf. 51, 7. E. opus habent regeneratione. *Excipiunt* 1. negando peccatum esse in infantibus. 2. limitando universalitatem dicti, quod intelligi volunt tantum de adultis, siquidem Christus agit cum Nicodemo, adulto. Ad 1. ex doctrina de peccato originis fatus responderetur. Urgeri hic potest quaestio: utrum infantes ex carne nati sint, an ex spiritu, si ex carne. E. vi dicti regeneratione indigent. ad 2. Attendendum non tantum ad quem Christus locutus sit, sed etiam quid. Loquitur autem universaliter de omnibus ex carne natis. Neq; enim adulta demum aetate de carne nascimur.

2. Quibuscumq; patet aditus ad Ecclesiam, per baptismum in Ecclesiam sunt introducendi, quia Ecclesiam sibi mundat Christus per lavacrum aquae in verbo Eph. 5, 26. Hinc baptismus vocatur primus ad Ecclesiam introitus & prima porta. Confer. Act. 2, 41. & *opposita sunt*. Atq; infantibus Christianorum patet ad Ecclesiam aditus. Marc. 10, 14. Sinite parvulos ad me venire.

3. Non negligimus universalitatem mandati. Matth. 23, 19. Si excludendi infantes adducenda est aliqua incapacitas. *Dicunt*. Infantes non sunt capaces foederis, fidei & poenitentiae. carent enim rationis usu R. 1. Circumcisio foederis erat, cujus tamen non incapaces habebantur pueruli. 2. ut fidem ita poenitentiam in infantibus operatur, non usus rationis, sed Spiritus sanctus, modo nobis incomprehensibili.

Nec desunt 4. exempla in praxi Apostolorum. Act. 16, 15. 33. baptizatae leguntur integrae familiae, ex quibus frustra infantes excludis. *Dices*: Act. 18, 8. Crispus dicitur credere cum omni domo sua. Numquid & hic infantes includuntur? R. Infantes, si quos Crispus habuit, recepto baptismo, nequaquam inter infideles numerandi fuerunt, sed gaudent titulo & privilegio fidelium.

Obijcitur Christus trigesimo aetatis anno baptizatus. R. baptizatus prius non erat institutus; quae autem instituta erat, circumcisio nem in infantia accepit.

CONTROVERSIA TERTIA.

De fide infantium.

Anabaptistae fidem infantibus simpliciter denegant, Pontificia fidem actualem denegant, habitualement tribuunt. Quod sano sensu ad-

C

mitti

mitti potest; nequaquam autem, si docent, parvulos credere fide aliena, ita ut alius baptizetur, alius credat. Calviniani semen fidei parvulis tribuunt, ipsam fidem denegant. Nostra sententia hæc est: Infantes in baptismo accipiunt Spiritum Sanctum, qui non est otiosus: actionem autem Spiritus Sancti vocamus fidem, id est, fiducialem apprehensionem Christi ad vitam æternam. Quæ assertionem non negamus discrimen inter fidem adultorum & parvulorum. Adulti sentiunt motus Spiritus; in infantibus operatio Spiritus est planè occulta.

Distinctè ut progrediamur, *positio I.* hæc sit: *Infantes non sunt fidei incapaces.* Probatum exemplo Johannis, qui adhuc in utero repletus Spiritu sancto Christum exultatione sua annuntiavit. Luc. 1, 15. 41. 44. Dicunt id esse extraordinarium, R. nec negamus, interim probat manifestè infantes esse capaces fidei, non quidem per vires naturæ, sed per Spiritus sancti virtutem.

Obiectio: Infantes carent rationis usu. R. in somno, phrenesi, agone mortis perit usus rationis. Ergone ibi desinit Christus habitare in cordibus nostris per fidem? Spiritus Sancti operatio non alligata est ad rationis usum. In dormientibus sæpè mirabilis fiducia erga salvatorem à Spiritu Sancto excitatur, cui similis operatio non video, quomodo in infantibus negari possit, præsertim cum ad alia phantasmata, quæ per somnia in illis excitantur, apti deprehenduntur. Christum autem addiscunt non ab extra sed ab intra. Habent Spiritum Sanctum interius sedentem, ceu Doctorem internum, qui imaginem Christi pro illis passus, quasi in ipsis pingit, & amorem quendam erga illum incendit. quis hæc incredibilia dicet?

Positio II. *Infantes baptizati fidem revera habent.* Arg. I. ex loco Gal. 3, 26 27. Quicumque Christum induerunt sunt filii Dei per fidem. Quotquot baptizati sunt, Christum induerunt. E. sunt filii Dei per fidem
2. Ex proprietatibus fidei, quæ infantibus expressè tribuuntur; 1. fiducia Psal. 71, 5. 6. 2. timor Domini Apoc. 11, 18. Ubi nota I. distribui totum cœtum salvandorum in parvos & magnos, 2. hos ipsos dici sanctos timentes nomen Domini. Confer. e. 19, 5. Psal. 115, 13. Dices: in infantibus non apparent fructus fidei. Resp. Nec in iisdem manifestè apparent fructus peccati originalis; Deinde nec in adultis dormientibus emper fructus fidei apparent. In seminibus & sarculis latet vis vitalis, sed

sed fructus non sentitur. Fides in infantibus exteriorem virtutem suo tempore exerit.

3. à regenerationis natura. Infantes per baptismum sunt ex Deo nati. Joh. 3. 5. 6. Atqui omnis ex Deo natus est filius Dei per fidem. Joh. 1. 12, 13. item, omnis natus ex Deo vincit mundum, idq; per fidem. 1. Joh. 5. 4, 5.

4. à necessitate fidei. Sine fide nemo justificatur. Rom. 4. 25. 28. Gal. 2. 16. nemo placet Deo Hebr. 11. 6. nemo salvatur. Joh. 3. 18. 36. Marc. 16. 16. nemo in Christo, aut beneficiorum ejus particeps redditur. Rom. 11. 20. Eph. 3. 17. Sine fide nemo est filius Dei. Gal. 3. 26. Johan. 1. 12, 13. ubi nota suscipere Christum & credere, esse unum idemq; sicut & pro una re ponitur, esse natum ex Deo & esse filium Dei.

Exceptio 1. Scriptura loquitur de adultis. Infantes imputatione justitiæ Christi, sine fide propria justii fiunt. Resp. Somnium id est Scripturæ incognitum. Pronunciata Spiritus Sancti sunt generalia. Unus Christus, una fides, unus modus apprehendendi Christum. Præter fidem, medium, quo Christum suis beneficiis apprehendimus, nominari nullum potest. Cum donum aliquod multis offertur, cujus tamen omnes actu non fiunt participes, causa quærenda est in illis, quibus offertur, quorum aliqui donum oblatum recipiunt, aliqui repudiant. Aut igitur infantibus fides est tribuenda, aut Christus denegandus cum omnibus beneficiis.

Exceptio 2. Salutem, & filiationem habemus per fidem vel propriam vel alienam, parentum puta; vel Ecclesiæ. Nam 1. propter fidem parentum Deus etiam Deus est liberorum. Gen. 17. 7. 2. Christus peccata paralytico remittens, intuitus est fidem eorum, qui eum afferebant. Matth. 9. 2. Resp. Fides aliena potest alteri corporalia beneficia per preces impetrare, quin & fidem. Id quod exemplum paralytici probat. Intuitus enim Christus fidem non tantum decumbentis sed etiam offerentium, motus est ad juvandum. Salutem autem & filiationem in Christo nemo apprehendit nisi fide propria, Habac. 2. 4. Idq; volunt omnes promissiones de fide. Nam pone, sufficere fidem alienam, & præter verbum aliquid fingis, & quilibet nebulo poterit salvus fieri. *ad rationem 1.* Resp. Promissio non est absoluta, quod filii fidellum sint sub gratia, sive credant, sive non, sed sub conditione fidei. Gal. 3. 7. Rom. 9. 6. 7. 8. *ad 2.* Non aliena, sed propria fides paralytico acquisi-

vit peccatorum remissionem. Dicitur enim: confide fili, remittantur tibi peccata tua.

Obiectio Fides est ex auditu. Rom. 10, 17. Resp. Sed non tantum, siquidem & baptismus per fidem regenerationis causa est in infantibus. Manifestum hujus rei inditium est in iis, qui à nativitate fuerunt surdi & muti, qui nutibus & signis profitentur fidem, quam didicerunt non externo auditu, sed intus per Spiritum Sanctum quem in baptismo acceperunt. Apostolus loquitur de adultis & populorum conversione ad Christum. In adultis principium fidei est Evangelii prædicatio & meditatio, absq; qua esset, nec parentes infideles converterentur, nec liberi ad baptismum aditus pateret.

CONTROVERSIA QUARTA

An baptismi efficacia sese extendat etiam ad futurum.

Pontificii uti asserunt, baptismum conferre gratiam justificationis ex opere operato non mediante fide; ita etiam negant, efficaciam baptismi sese extendere ad futurum. Amissam gratiam posse quidem recuperari, verum virtute non baptismi, sed poenitentiae, remedii magis ardui. Hinc poenitentiam vocant secundam naufragii tabulam, qua magno cum labore ad portum navigandum, cum ad baptismi navim non detur regressus. Nos docemus 1. Baptisatum per lapsum malitosum contra conscientiam excidere gratia, amittere justitiam & jus filiationis. 2. reditum tamen ei patere ad eandem gratiam; idq; 3. non per reiterationem baptismi, sed per poenitentiam. Haecenus dissentire Pontificii non possunt, quamvis de poenitentiae ratione longè alia, quam nos, doceant. Addimus autem 1. foedus gratiae in baptismo ex parte Dei manere inviolatum, adeoq; 2. baptizato licere vi baptismi ad eandem reverti gratiam; idq; 3. in poenitentia per eandem fidem, qua gratiam apprehendimus in baptismo. In his dissentiunt; adeoq; status controversiae est; An ex parte Dei foedus gratiae in baptismo initum post lapsum maneat integrum, ita ut in poenitentia seria, per eandem fidem, qua primitus gratia fuit applicata, eadem gratia denuo apprehendatur: quod Pontificii negant, nos affirmamus. *πεῖθον ψεύδοι* in eo consistit quod negant fidem esse ex nostra parte unicum justificationis instrumentum.

Hinc

Hinc fingunt distinctos justificandi modos. In baptismo nos justificari negant mediante fide, sed ex sola baptismi efficacia, quamvis fides in adultis requiratur, ut dispositio subjecti: In poenitentia ponunt satisfactionem propriam, fidem excludunt. Nos profitemur, eandem utrobique esse gratiam Dei peccata remittentis; idem meritum Christi promerentis; idem verbum Evangelii exhibentis; ac ex parte nostra idem medium apprehendens fidem. Multa hic controversa concurrunt, sed id proprium est hujus loci; An foedus gratiae in baptismo in initum per lapsum ita evanescat, ut ejus porro in vita nullus sit usus; sicut navis fracta desinit in naufragio emergendi medium, ubi ad tabulas confugiendum multoque labore enatandum.

Argumentum pro nostra assertionem 1. à promissione foederali data Marc. 16, 16. *Qui crediderit & baptizatus fuerit, salvabitur.* Atque hæc promissio est perpetua. Es. 54, 10. *Foedus pacis meae non movebitur Rom. 3, 3. numquid incredulus as fidem Dei irritam? 2. Tim. 2, 13. Si infidus sumus, ille fidus manet, negare se ipsum non potest, suam puta misericordiam & promissiones ex ea ortas.*

Bellarmin. Promissiones Dei sunt perpetuae si sunt absolute. Promissio in baptismo est conditionata, includens conditionem fidei perseverantis. Si ergo quis non perseveraverit in fide, etiam non salvabitur hoc remedio, sed aliud querere debet. *R.* Promissiones conditionales etiam sunt perpetuae; sed frui promissione nemo potest, nisi servata conditione. Conditio gratiae baptismi annexa est fides, sive quis in fide perseveraverit, sive per poenitentiam redeat. Nam & fides post poenitentiam fides est. Confer Jer. 3, 1. Sicut maritus adulteram uxorem, quam dum repudiare potest, recipit, non novum pactum erigit, sed ad conjugium semel contracti pactum eam revocat: ita & Deus.

Arg. 2. Sicut fideles Israelitae ex circumcissione efficaces consolationes duxerunt: Sam. 14, 6. c. 17, 36. ita fideles N. T. consolationes ex baptismo hauriunt. Gal. 3, 27. Est credentibus perpetuum signum receptionis in gratiam, nos esse Christi & per Christum filios Dei.

Arg. 3. Rom. 6, 3. Baptizati sumus in mortem Christi, e. ut participes simus testamenti de remissione peccatorum per mortem Christi.

Obiectio 1. Heb. 6, 6. *Prolapsi non possunt rursus renovari ad poenitentiam:* e. non possunt redire ad pactum baptismi & vi baptismi mundari. *R.* Si renovari ad poenitentiam idem est, quod baptizari, Sensus

est: prolapsos non posse denuo baptizari; quod concedimus. Orauli tamen hujus longè alius est sensus.

Objectio 2. Æquitas non patitur, ut æquè facilem viam habeat ad gratiam, qui peccat post baptismum, quam qui ante; Cum hic peccat ignorans Deum, & gratiam non habens; ille contra. R. Remissio peccatorum non est æstimanda ex peccatorum qualitate, cum ex merâ Dei gratia proficiatur.

CONTROVERSIA QUINTA.

An & cur baptismus non sit reiterandus.

Hemerobaptistæ & Marcionitæ sæpius vel etiam quotidie rebaptizabant suos. Id quidem nobiscum improbant Pontificii, sed causam peregrinam ex traditione adducunt, indelebilem characterem; aliam ex scriptura sacra peti posse negant. Nos domesticas posse inveniri causas non dubitamus.

Primum fundamentum positum est in silentio scripturæ. De reiteratione baptismi nullum extat mandatum. *Bellarmin.* Nec scriptum est ut repetatur, nec, ut non repetatur. R. Omnis cultus divinus sine mandato divino est *ἑτεροθρησκεία*. Ut satis fuit semel circumcidi, postquam mandata erat circumcisio, ita ex institutione baptismi non possumus colligere nisi necessitatem baptismi semel conferendi.

Alterum fundamentum ex pacto gratiæ quod in baptismo initum manet in tota vita perpetuum; ut jam probatum. Fructu Baptismi qui per impœnitentiam aliquamdiu caruit, eodem denuo perfrui potest, modo per pœnitentiam ad eandem, quæ in baptismo oblata est, gratiam revertatur. *Except. 1.* Cum ille qui sine fide baptizatur non facit Deus pactum, quia hoc est inter duos consentientes. Nec tamen denuo baptizatur. E. fundamentum non reiterandi baptismi non est pactum aliquod perpetuum. 2. Eucharistia continet pactum, nihilominus repetitur. R. *ad 1.* Baptismus potissimum fœdus est respectu Dei se obligantis ad perpetuam in fide Christi gratiam. Cum infantibus circumcisis non obstante quod carent actuali consensu, Deus fœdus erigit Gen. 17, 7. imo etiam cum brutis c. 9, 10. *Ad 2.* Eucharistia non est sacramentum receptionis in.

in foedus aliquod novum; sed rediategrationis & confirmationis in isto
foedere priori, in quod per baptismum sumus recepti, quod ex parte Dei
firmum semper mansit.

Obiectis Hemerobaptistarum. Quotidiè indigemus remissione
peccatorum &c. Sed non necesse est, ut per idem medium, nempe ba-
ptismum quæatur. Sufficit ad salutem quod pœnitenti liceat re-
dire ad foedus divinæ gratiæ ex parte Dei inviolabile
& perpetuum.

SOLI DEO GLORIA.

Quomodo quis iusto fiat baptisate iustus,
IUSTE, doces. Ergo premia justa feras.
Premia sint, iustis quæ nunc malè denegat orbis
Injustus, laus & gloria, vita, salus.

Henricus Rahne / J. D. Prof.
& p. t. Rector Academiæ
Rostochiensis.

Ad Dn. **RESPONDENTEM**,
de Baptismo disputantem.

Defendis sacri meritò pia iura laevaeri.
Namq; tibi vitæ janua prima fuit.

Benevolentiz causa

f.

J. Lütke-man,
Præses.

Ad

Ad præstantem & Eximium
DN. RESPONDENTEM
DE BAPTISMI SACRAMENTO

publicè disputantem.

Quid Tiberin, Nilumq; strepis celeberrima Roma?
nobilius Tiberis flumine *Christus* habet
Baptismi flumen: tibi quod *fluit*: ergò precabor
Flamen: habet laudis pagina vestra decus.

L. M. Q. ἀποχρῆδ.

Augustus Varenius, SS. Theolog.
Licenciatus & Hebr. Liter. Prof. Publicus

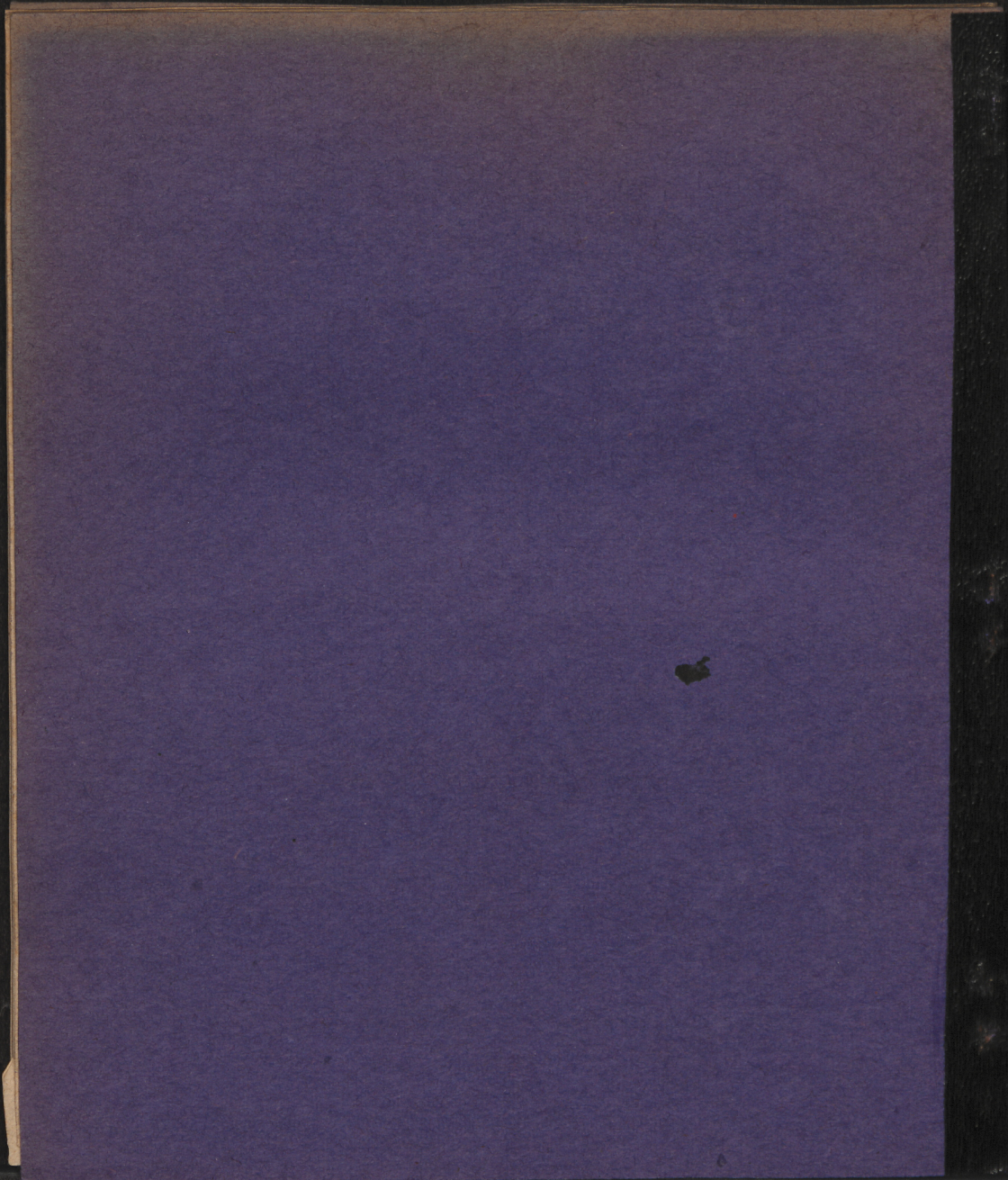
Ad
DN. RESPONDENTEM,
Virtute ac Eruditione Præstantem.

Quid iuvat insigni doctrina impendere tempus
Usus ni accedat, quo mediante viget.
Virtus celata est mera inertia pendè vocanda;
At splendens usu redditur illa magis.
Rectè ideoq; facis dum publica pulpita tangis,
Doctè defendens dogmata sacra DEI.
Entheum id ingenium prodis, quod serpere deses
Nescis huius, sed que sunt meliora colis.
Perge modò, ut pergis, Christi defendere verbum,
Qui Tibi sudoris premia grata dabit;

Ita gratulabundus ominatur

Johann: Bunting/
Hannoveranus.

1706(0)90

Hinc fingunt distinctos justificandi modos. In-
negant mediante fide, sed ex sola baptismi effi-
adultis requiratur, ut dispositio subjecti; In po-
tionem propriam, fidem excludunt. Nos profici-
esse gratiam Dei peccata remittentis; idem m-
rentis; idem verbum Evangelii exhibentis; a
medium apprehendens fidem. Multa hic conti-
id proprium est; hujus loci; An foedus gratiae in-
lapsum ita evanescat, ut ejus porro in vita nul-
fracta definit in naufragio emergendi medium
giendum multoq; labore enatandum.

Argumentum pro nostra assertionem 1. à p-
ta Marc. 16, 16. *Qui crediderit & baptizatus fuerit*
promissio est perpetua. Ef. 54, 10. *Foedus pacis me-*
3, 3, *numquid incredulus as fidem Dei irritam?* 2. *Tu*
ille fidem manet, negare se ipsum non potest, suam
promissiones ex ea ortas.

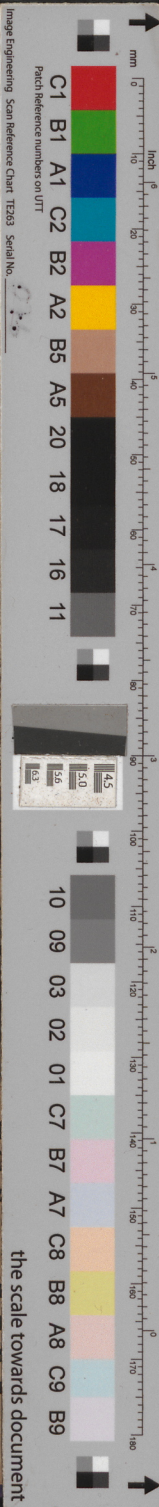
Bellarmin. Promissiones Dei sunt perpetuae si-
sio in baptismo est conditionata, includens con-
rantis. Si ergo quis non perseveraverit in fide, et
remedio, sed aliud quærere debet. &. Promissio-
sunt perpetuae; sed frui promissione nemo potest.
Conditio gratiae baptismi annexa est fides, sive o-
sit, sive per poenitentiam redeat. Nam & fides pot-
Confer Jer. 3, 1. Sicut maritus adulteram uxorem
re potest, recipit, non novum pactum erigit, sed
tracti pactum eam revocat: ita & Deus.

Arg. 2. Sicut fideles Israelitae ex circumcisi-
ones duxerunt 1. Sam. 14, 6. c. 17, 36. ita fideles
baptismo hauriunt. Gal. 3, 27. Est credentibus po-
ptionis in gratiam, nos esse Christi & per Christum

Arg. 3. Rom. 6, 3. Baptizati sumus in morti-
ticipes firmus testamenti de remissione peccatorum

Obiectio 1. Heb. 6, 6. *Prolapsi non possunt*
sentiam i. e. non possunt redire ad pactum baptis-
dari. R. Si renovari ad poenitentiam idem est,

C 2

ustificari
fides in
satisfa-
utrobq;
promer-
ra idem
unt, sed
im per-
ut navis
confu-

erali da-
Arq; hæc
Rom.
sumus,
diam &

Promis-
perseve-
itur hoc
es etiam
ditione.
everave-
fides est.
epudia-
nel con-

onsola-
ones ex
m rece-

ut par-
Christi,
ad peni-
i mun-
Sensus
est.